

MEMO - vertrouwelijk

aan College B&W
van Projectgroep Vluchtelingen [REDACTED]
toestel
bijlagen
datum 2 juli 2024
betreft Voorlopig bod gemeente Papendrecht in kader van de Spreidingswet

1. Inleiding

Op 1 februari 2024 is de Spreidingswet in werking getreden. Hiermee hebben gemeenten een wettelijke taak om asielopvang te realiseren. Vooralsnog houdt het demissionair kabinet vast aan de uitvoering van de Spreidingswet, ondanks het feit dat de fracties van PVV, BBB, VVD en NSC in hun Hoofdlijnenakkoord hebben afgesproken de Spreidingswet te zullen intrekken. De Commissaris van de Koning (CdK) moet uiterlijk 1 november 2024 verslag uitbrengen aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over het provinciaal opvangplan.

Gemeenten bespreken aan regionale regietafels (RRT's) hoe zij gezamenlijk de opgave gaan invullen en rapporteren hierover aan de provinciale regietafel (PRT). De regio's werken toe naar een regioplan dat optelt tot de regionale opgave voor asielopvang. In het regioplan kunnen gemeenten onderling afspraken maken over een verdeling van doelgroepen en aantallen. Om voor 1 november 2024 tot een provinciaal plan te komen, moeten de regio's in Zuid-Holland in mei en juli conceptversies van het regioplan aanleveren. Het definitieve regioplan van Zuid-Holland Zuid wordt op 5 september 2024 vastgesteld.

Van gemeenten wordt verwacht dat over locaties die in het provinciaal plan zijn opgenomen, lokaal besluitvorming heeft plaatsgevonden in het college. Ook moet dan afstemming hebben plaatsgevonden met het COA en ook met de provincie, als er een locatie mogelijk strijdig is het provinciaal beleid.

In het voorliggend memo is het voorlopig bod van Papendrecht uitgewerkt. Een definitief besluit over het bod neemt het college op dinsdag 3 september as., nadat de wensen-en-bedendingen-procedure met de raad is doorlopen.

2. Wat telt mee voor de Spreidingswet?

De Spreidingswet gaat uit van een tweejaarlijkse cyclus. In die cyclus krijgt elke gemeente van het Rijk indicatief het aantal te realiseren opvangplekken voor asielzoekers toegewezen. Deze plekken moeten uiterlijk 1-7-2025 beschikbaar zijn.

In het kader van de Spreidingswet worden drie type opvanglocaties onderscheiden, die meetellen voor het bod:

- **Noodopvang:** Een locatie die kortdurend beschikbaar is en voldoet aan de kwaliteitseisen van het COA voor noodopvang. De locatie dient beschikbaar te zijn tot tenminste 1-2-2026
- **Reguliere opvang:** Een locatie die tussen de 2 en 5 jaar beschikbaar is en voldoet aan de kwaliteitseisen van het COA voor een asielzoekerscentrum (azc).
- **Duurzame opvang:** Een locatie die minimaal 5 jaar beschikbaar is en voldoet aan de kwaliteitseisen van het COA voor een azc. Hiervoor kan de duurzaamheidsuitkering worden aangevraagd.

Strikt formeel moet elke gemeente een bod doen in het kader van de Spreidingswet. Vanuit de provincie is herhaaldelijk benadrukt dat het gemeenlijk bod in het perspectief gezien kan worden van het bredere vluchtelingenvraagstuk. Daaronder valt ook de opvang van Oekraïners en de huisvesting van statushouders.

3. De opgaven van Papendrecht binnen het brede vluchtelingenvraagstuk

Opvangplekken asielzoekers en AMV-ers

In de capaciteitsraming die de staatssecretaris begin 2024 bekend heeft gemaakt is de landelijke opgave bepaald op 96.000 opvangplekken voor asielzoekers. Deze plekken moeten uiterlijk 1 juli 2025 gerealiseerd zijn. Gemeente Papendrecht heeft indicatief een opgave van 183 opvangplekken, waaronder 16 AMV. Met de 183 plekken is Papendrecht goed voor 0,2% van de landelijke opgave. Op dit moment heeft Papendrecht 135 plekken, waarvan 50 plekken voor AMV-ers en 85 noodopvang.

Oekraïners

Gemeenten hebben voor de opvang van Oekraïners een inspanningsverplichting. In de laatste raming die het Rijk bekend heeft gemaakt is de landelijke opgave voor Oekraïners bepaald op 97.000 opvangplekken. De opgave voor de regio Zuid-Holland Zuid is 3.058 plekken. Papendrecht heeft op dit moment 50 opvangplekken voor Oekraïners; het laagste aantal van alle gemeenten in de regio.

Statushouders

Gemeenten hebben een wettelijke verplichting statushouders te huisvesten en krijgen hiervoor per halfjaar een taakstelling. In de voorgaande jaren heeft Papendrecht de taakstelling steeds weten te realiseren. Het afgelopen jaar gaat dat echter moeizamer, door een oplopende taakstelling en krapte op de woningmarkt. De actuele stand is weergegeven in onderstaande tabel (status per 5-6-2024).

Huisvesting statushouders (Stand 5-6-2024)	Taakstelling 1e helft 2024	Achterstand 2e helft 2023	Realisatie tot eind mei 2024	Achterstand op dit moment
Papendrecht	34	19	11	42

Tabel: Taakstelling huisvesting statushouders Papendrecht (status 5-6-2024)

In de eerste maanden van 2024 was er een beperkt aantal plaatsingen. Oorzaak was het lage aantal koppelingen vanuit de IND. De IND heeft de achterstand inmiddels ingelopen. Op dit moment heeft Papendrecht 33 koppelingen die nog geen woningaanbieding hebben. Daarmee is de verwachting dat de taakstelling voor het eerste half jaar niet gehaald wordt. Voor het tweede half jaar is de taakstelling bepaald op 31 statushouders. Daar komt een achterstand van het eerste halfjaar nog bij.

Gezien de huidige stand, de taakstelling voor de 2e helft van 2024 en de situatie op de krappe op de woningmarkt is het op dit moment geen logische optie regionaal het aanbod te doen meer statushouders in Papendrecht te huisvesten (als uitwisseling voor opvangplekken voor asielzoekers).

4. De ambitie en het beleidskader van Papendrecht

Recent heeft het college de Langetermijnvisie vluchtelingen ter besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. De ambitie en uitgangspunten in dit document zijn daarmee de basis voor het voorlopige bod. Op 20 juni heeft de gemeenteraad deze langetermijnvisie oordeelsvormende besproken. Daar bleek een breed draagvlak voor de gekozen koers en uitgangspunten. Het document gaat als hamerstuk door naar de besluitvormende vergadering op 7 juli.

In de langetermijnvisie is de ambitie vastgelegd dat Papendrecht vanuit verantwoordelijkheid en solidariteit evenredig bijdraagt aan de opvang en integratie van asielzoekers en

vluchtelingen. Daarbij is sprake van passende bijbehorende voorzieningen, maatschappelijk draagvlak en een financieel gezonde situatie.

Een van de doelen in de langetermijnvisie is meer duurzaam beschikbare opvangmogelijkheden te realiseren. Papendrecht specialiseert zich in kleinschalige opvanglocaties en in de opvang van Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV-ers) met de bijbehorende voorzieningen zoals ISK-onderwijs.

Papendrecht is wendbaar en speelt in op fluctuaties in de opvangbehoefte. De steeds wisselende vraag naar opvangplekken vangen we op met een combinatie van tijdelijke en structurele locaties. Een structurele, multi-inzetbare locatie geeft een stabiele basis en rust. Pieken in de opvangbehoefte vangen we op met tijdelijke locaties en een back-up voorziening aan het water.

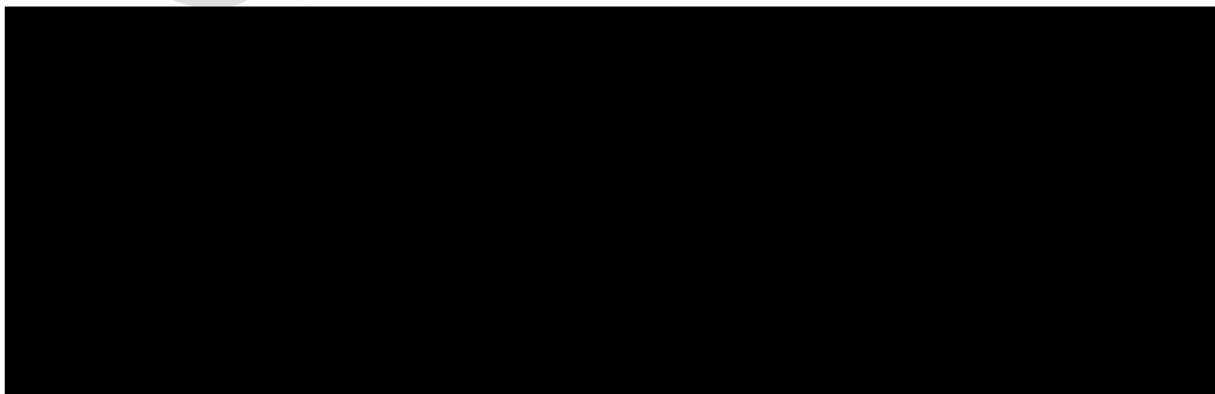
5. Opvanglocaties in Papendrecht die operationeel en in ontwikkeling zijn

Op basis van de uitgangspunten die het college in oktober 2022 heeft bepaald, heeft Papendrecht meerdere opvanglocaties gerealiseerd. Inmiddels is een aantal locaties ook weer gesloten en zijn groepen binnen Papendrecht verhuisd. Kenmerkend voor de opvanglocaties in Papendrecht is dat deze tijdelijk zijn (1 tot 3 jaar), kleinschalig (50 tot 85 plekken) en gelegen in of direct aan de rand van het stedelijk gebied. Onder andere zijn asielzoekers opgevangen op een slaapschip.

Op dit moment zijn de onderstaande locaties in Papendrecht operationeel of in ontwikkeling

Adres	Status	Type locatie	Doelgroep	Aantal plekken	Beoogde einddatum	Toelichting
Seringenstraat 6	Operationeel	Reguliere opvang	AMV	50	01-02-2026	Huidig huurcontract loopt tot 23-11-2024. COA heeft verlenging gevraagd tot 1-2-2026
Poldermolen 8	Operationeel	Noodopvang	Asielzoekers (noodopvang)	85	01-12-2024	Plantontwikkeling voor herontwikkeling gaat voorspoedig.
Poldermolen 10-18	Operationeel	Noodopvang	Oekrainers	50	01-04-2025	Eigenaar staat mogelijk open voor verlenging, gezien nog benodigde tijd voor planontwikkeling.
Noordhoek Flexwoningen (circa 80 woningen)	Planvorming	Structurele opvang	AMV (Satelliet locatie)	maximaal 10 woningen (30 personen)	Maximaal 15 jaar na oplevering	De units worden opgeleverd in het tweede kwartaal van 2026
		N.t.b.	Statushouders en Oekrainers (doelgroep en aantal nader te bepalen)	maximaal 30 woningen (90 personen)		

Tabel: overzicht van opvanglocaties in Papendrecht (status 21-6-2024)

6. Potentiële opvanglocaties in Papendrecht

Een verkenning is uitgevoerd naar de mogelijkheden om elders in Papendrecht op korte termijn opvanglocaties te realiseren. Diverse locaties zijn onderzocht en getoetst aan de uitgangspunten van de langetermijnvisie. Deze verkenning heeft geleid tot twee kansrijke locaties, namelijk Weteringsingel 14 en een slaapschip in de haven aan de Anthony Fokkerweg.

Adres	Type locatie	Mogelijke openingsdatum	Aantal plekken	Doelgroep	Eindigt	Toelichting
Weteringsingel	Duurzame opvang	2025, 1 ^e kwartaal	50	Geschikt voor diverse doelgroepen	Naar verwachting na 5 jaar	Eigenaar staat open voor meerjarige verhuur
Anthony Fokkerweg	Noodopvang	2024, 3 ^e kwartaal	50	Asielzoekers	01-07-2026	Afhankelijk van medewerking Fokker, Waterschap en beschikbaarheid van een geschikt schip

- **Weteringsingel 14**

Weteringsingel 14 is het voormalige kantoor van de Rabobank en staat al lange tijd gedeeltelijk leeg. De eigenaar wil hier te zijner tijd nieuwbouw realiseren, maar verwacht dat voor het ontwikkelen ervan enkele jaren nodig is. In de tussentijd is de eigenaar bereid het pand voor 3 of 5 jaar te verhuren voor de opvang van vluchtelingen.

Delen van het pand zijn per direct beschikbaar, namelijk de eerste verdieping en het parkeerdak op de tweede verdieping. Het pand is in principe geschikt te maken voor diverse doelgroepen. Het parkeerdek kan fungeren als eigen buitenruimte. Dit draagt bij aan het op peil houden van de leefbaarheid in het centrum.

Het COA heeft het pand geschouwd en ziet mogelijkheden voor een AMV-opvang. Het COA zou het pand meerjarig willen huren. De noodzakelijke verbouwing van het pand duurt ongeveer 4 maanden. De opvang zou dan in het eerste kwartaal 2025 in gebruik kunnen zijn. Daarmee kan de locatie meetellen voor de Spreidingswet.

- **Anthony Fokkerweg (loskade)**

Aan de loskade bij de Anthony Fokkerweg heeft bijna anderhalf jaar een slaapschip voor 50 asielzoekers gelegen. De locatie is in februari van dit jaar gesloten, nadat de groep bewoners was verhuisd naar de noodopvang in Poldermolen 8. In de tijd dat de locatie open was heeft het goed gefunctioneerd, met beperkt tot geen overlast voor de omwonenden.

Mogelijkheid is op deze locatie opnieuw een slaapschip als noodopvang aan te leggen. Regie en exploitatie van deze noodopvang komt te liggen bij het COA. Voorgesteld wordt de looptijd van het schip te laten duren tot en met het 2^e kwartaal 2026. Deze termijn geeft rust en de locatie kan dan ook meetellen voor de Spreidingswet.

De eerder aangelegde voorzieningen zijn nog aanwezig. De kade is eigendom van het waterschap en wordt gehuurd door Fokker. Aan beide partijen moet nog medewerking worden gevraagd. Verwachting is dat deze positief op een verzoek zullen reageren.

7. Het voorlopige bod van Papendrecht

Papendrecht heeft in het kader van de Spreidingswet een indicatieve opgave van 183 opvangplekken voor asielzoekers. In dit voorlopige bod komt Papendrecht tot circa 150 asielplekken, waarvan 100 voor AMV-ers. Naast deze asiellocales realiseert en verkent Papendrecht een aantal aanpalende voorzieningen. Hiermee levert Papendrecht naar vermogen en draagkracht een goede bijdrage aan de landelijke opgave.

Locaties voor asielopvang

Binnen de kaders van de langetermijnvisie en de actuele mogelijkheden in Papendrecht, wordt het college voorgesteld de onderstaande locaties, aantallen en doelgroepen op te nemen in het voorlopige bod voor de Spreidingswet op te nemen.

Adres	Type locatie	Doelgroep	Aantal plekken	Startdatum	Beoogde einddatum	Toelichting
Seringenstraat 6	Reguliere opvang	AMV	50	01-04-2023	01-02-2026	Huidig huurcontract loopt tot 23-11-2024. COA heeft verlenging gevraagd tot 1-2-2026
Weteringsingel 14	Duurzame opvang	AMV	50	2025, 1 ^e kwartaal	2030, 1 ^e kwartaal	Eigenaar staat open voor meerjarige verhuur. COA zet in op 5 jaar.
Anthony Fokkerweg	Noodopvang	Asielzoekers	Ca. 50	2024, 4 ^e kwartaal	01-07-2026	Afhankelijk van medewerking Fokker, Waterschap en beschikbaarheid van een geschikt schip

Aanpalende voorzieningen en acties

- De bestaande opvang voor 50 Oekraïners aan de Poldermolen 10-18 blijft in elk geval geopend tot 1 april 2025. Met de eigenaar wordt het gesprek geopend over een verlenging van de huurtermijn.
- Het plan voor flexwoningen aan de Noordhoek wordt verder uitgewerkt, in overeenstemming met de gesloten samenwerkingsovereenkomst met woningcorporatie Woonkracht10.
- Ten behoeve van de AMV-opvanglocaties in Papendrecht en omliggende gemeenten, zet Papendrecht in op ISK-onderwijslocatie binnen de gemeentegrenzen. Aangezien de huidige ISK-locatie aan de Schoorweg tijdelijk is, wordt een vervangende locatie binnen Papendrecht gezocht.
- Een verkenning wordt uitgevoerd naar de realisatie van een aanmeervoorziening, waar indien noodzakelijk snel een drijvende opvangvoorziening aangelegd kan worden (back-up-voorziening).

8. Van voorlopig naar definitief bod

Het realiseren van opvanglocaties voor vluchtelingen heeft ingrijpende maatschappelijke gevolgen. Daarnaast moet het college naar verwachting privaatrechtelijke rechtshandelingen aangegaan, om deze locaties mogelijk te maken. Op grond van artikel 169, lid 4 Gemeentewet dient het college de raad in dergelijke situaties vooraf in te lichten. Het college neemt in dat geval geen besluit dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Bij eerdere besluiten die het college over opvanglocaties heeft genomen, is deze wensen- en-bedenkingen procedure voor de raad toegepast. Gezien de consequenties van dit voorlopig bod wordt dit nu wederom gedaan. Afwegende de geuite wensen en bedenkingen, neemt het college op 3 september een definitief besluit over het bod.